

Kyrkomötets valsammanträde 2013

Anföranden

Kyrkomötets valsammanträde 2013, anföranden
20–21 november

Onsdagen den 20 november	5
ÅLDERSPRESIDENT TORGNÝ LARSSON:	5
§ 2 Anförande av ärkebiskopen.....	8
ÄRKEBISKOP ANDERS WEJRYD:	8
§ 3 Utdelande av Stefansmedaljen	9
ÄRKEBISKOP ANDERS WEJRYD:	9
HILDA LIND:	10
§ 4 Upprop av valda ledamöter i kyrkomötet och anmälan av inkallade ersättare	10
ÅLDERSPRESIDENT TORGNÝ LARSSON:	10
§ 5 Regler för debatt i procedurfrågor samt för instämmande och reservationer	10
ÅLDERSPRESIDENT TORGNÝ LARSSON:	10
§ 6 Val av kyrkomötets ordförande.....	10
SVEN-E KRAGH:	10
§ 7 Val av kyrkomötets förste vice ordförande	10
OLLE BURELL:	10
§ 8 Val av kyrkomötets andre vice ordförande	10
HANS-OLOF ANDRÉN:	10
ÅLDERSPRESIDENT TORGNÝ LARSSON:	10
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	11
§ 9 Val av kyrkomötets sekreterare	11
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	11
§ 11 Val av valberedning.....	11
OLLE BURELL:	11
§ 12 Meddelanden.....	12
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	12
Torsdagen den 21 november	13
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	13
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	13
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	13
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	14
§ 14 Val till kyrkostyrelsen.....	14
ROGER HEDLUND:	14
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	14
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	14

Meddelanden.....	14
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	14
§ 22 Kyrkomötets valsammanträde avslutas.....	15
ORDFÖRANDE KARIN PERERS:	15

Kyrkomötet**Valsammanträde 2013****Onsdagen den 20 november****§ 1 Inledningsanförande av ålderspresidenten**

ÅLDERSPRESIDENT TORGNY LARSSON:

Ledamöter och biskopar! Välkomna till det nyvalda kyrkomötets första sammanträde!

Kyrkomötet tillkom 1863. Under en tioårsperiod genomfördes många reformer i vårt land. Konventikelpakatet avskaffades, bönemöten fick nu fritt förekomma även utanför hemmets ram, landstingen tillkom, socknarna uppdelades i en kyrklig och en borgerlig kommun, handelstvånget upphörde, handel blev tillåten även utanför städerna och en tvåkammarriksdag ersatte fyrståndsriksdagen.

En av de första ledamöterna var Viktor Rydberg – författaren till *Singoalla* och *Den siste atenaren*, som handlade om brottningen mellan hedendom och kristendom i det gamla Aten – född och uppvuxen i Jönköping, författare, tidningsman i Göteborg, professor i kulturhistoria i Stockholm. Han skrev den av många älskade psalmen ”Gläns över sjö och strand”, som Alice Tegnér tonsatte.

Ärkebiskop var Henrik Reuter Dahl, som i egenskap av talman i prästerståndet betraktade tvåkammarreformen närmast som en Guds straffdom. Han efterträddes av den frispråkige Anton Niklas Sundberg, dessförinnan i Karlstad. Ni karlstadbor vet historien där det sägs, att vid den stora branden var det landshövdingen som grät och bad, medan biskopen svor och släckte. Nästa ärkebiskop var Johan August Ekman.

Sedan kom de båda ärkebiskopar som inte hade varit biskop innan, Nathan Söderblom och Erling Eidem. Båda utnämningarna var oväntade, båda var professorer och båda stod i det s.k. tredje förslagsrummet. Söderblom tog initiativ till det stora ekumeniska mötet i Stockholm 1925, och han fick Nobels fredspris.

Eidem har kanske mest blivit känd som den som ledde begravningen av Dag Hammarskjöld här i domkyrkan, då han läste psalmen ”Öster, väster, norr och söder, korsets armar överskygga: alla äro våra bröder, som på jorden bo och bygga”, ord att tänka på i tider då främlingsfientligheten närmast tycks tillta.

Från biskopsstolar i öster och väster har ingen av de följande ärkebiskoparna kommit, däremot från syd och nord. Från Härnösand Gunnar Hultgren, Ruben Josefsson, Bertil Werkström, från Luleå Gunnar Weman, från Växjö Yngve Brilioth, Olof Sundby och vår Anders Wejryd, och från Lund KG Hammar och nyvalda Antje Jackelén.

Några av de andra biskoparna vill jag nämna:

Einar Billing, Västerås biskopen och folkkyrkotankens banérförare, han som skrev den innehållsrika psalmen 272 ”Nu gläd dig, min ande, i Herren”.

Elis Malmeström med psalmen 217 ”Gud, för dig är allting klart, allt det dolda uppenbart”.

Bo Giertz, barnbarn till LM Ericsson, grundaren av världsföretaget Ericsson, kom att bli den samlande gestalten för gammal- och högkyrkliga när beslutet om kvinnors tillträde till prästämbetet fattades 1958.

En som en del av oss minns med särskild värme är Jan-Arvid Hellström, rikt begåvad och besatt av en otrolig energi, som hann med mycket i sitt alltför korta liv. Han var ledamot av kyrkomötet en period, blev sedan biskop i Växjö, professor, författare, psalmförfattare, tonsättare och mycket annat.

Bland andra ledamöter minns jag Olle Nystedt, en känd radioröst som var pastor primarius i Stockholm. Ester Lutteman, en framträdande gestalt i svenskt kyrkoliv som lämnade Svenska kyrkan i besvikelse över att kyrkomötet 1957 sa nej till kvinnliga präster. Hon kände att hon aldrig fick möjlighet att förverkliga sin kallelse att bli präst. Jag hörde henne en gång tala om det s.k. teodicé-problemet, hur kan Gud som är kärleken tillåta det onda om Han nu är allsmäktig. Det gjorde ett starkt intryck på oss som lyssnade.

Bland viktigare beslut under årens lopp kan man nämna biskopsmotionen 1929 om folkkyrkan, kvinnors tillträde till prästämbetet 1958, kyrkomötesreformen 1982 och 1983, statskyrkofrågan 1995 och tillkomsten av kyrkoordningen 1999. Kyrkan kom även på 1980–90-talet att ta beslut om en ny stiftsorganisation liksom ny gudstjänstordning och psalmbok. Där kom beslutet om att ta bort psalmen *Fädernas kyrka* att väcka stor uppmärksamhet.

Att nå fram till beslut om ändrade relationer till staten tog tid. Folkpartiregeringen gjorde ett försök 1978–79 men kyrkomötet sa nej. Tveksamheten var stor inom centern men också bland många socialdemokrater och moderater. En dag sa den dåvarande kyrkomötesordföranden Carl Gustaf von Ehrenheim till mig, ”att nu var Carl beredd att gå med på en reform”. Det dröjde någon halv sekund innan det gick upp för mig, att det var Carl Bildt som då var partiledare han åsyftade. Själv hade jag med det språkbruket också för min del talat med Ingvar, alltså Carlsson, och han ville nog gärna, men var det bra för partiet, kände jag. Den som tog den svåraste fighten var nog centerns Olof Johansson.

Inom kyrkomötet var det i det s.k. Andra kyrkolagsutskottet som de här frågorna behandlades. Det kom att bli min uppgift att som ordförande leda detta arbete. Från början var oenigheten stor, men den arbetsmetod vi valde kom att bli framgångsrik. Alla ledamöter och ersättare fick börja med att redovisa sin syn. Vi lyssnade på varandra och försökte sedan enas i det som var lättast att enas om.

Det var många som bidrog till de här besluten. Jag vill först nämna Thomas Söderberg. Han var vice ordförande, och han var en god kamrat att tillsammans med honom få leda det här arbetet. Han hade en fördel, för han kände centerrörelsen både utan och innan där motståndet var som starkast. Han kände också folket i det starka folkkyrkostiftet, Västerås stift. Han kunde komma med konstruktiva lösningar.

Vi fick som sakkunnig Ragnar Persenius och det säger väl allt. Snabb i tanken, skicklig i formuleringskonst. Det var han som formulerade orden i kyrkoordningen, ”kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som den som hunnit längre på trons väg”.

Det var också många andra som bidrog till ett gott beslut. Hans-Olof Andrén från POSK-gruppen, Robert Schött och Gunnar Sibbmark från moderatgruppen, Britt Louise Agrell från folkpartiet liberalerna och Lars Johnsson från socialdemokraterna. Det var fler, men jag kan inte nämna alla. Biskop Bengt Wadensjö var den biskop som var med i utskottet och han bidrog också till framgången.

Jag hade en motståndare, eller jag ska inte säga så, men en som mycket energiskt bekämpade förändringen, Gunnar Lindberg. Han visade humor på slutet, och det var med hänvisning till kyrkoministern som hette Marita Ulvskog, och han sa i debatten, ”Det är inte lätt för en ensam värmlandsvarg att bekämpa en hel ulvskog”.

Att vara kyrkomötesledamot innebär ett förtroende och ett ansvar. Det innebär att fatta beslut av betydelse för den kyrka vi tillhör. Det innebär också möten som ofta är en förutsättning för goda beslut. Möten som även kan leda till

vänskap och gemenskap och ha betydelse för våra liv därhemma, i vardagen, i stift och församlingar. Låt mig nämna några sådana möten och samtal.

Någon gång på 1990-talet kom den då 18-årige Holger Sandelin in i kyrkomötet. Jag frågade honom i en paus vilket kyrkoråd han var med i. Då tittade han närmast lite medlidsamt på mig och sa, "Torgny, du förstår inte hur vi ungdomar har det. Vi ungdomar flyttar så ofta, att vi aldrig hinner komma in i något kyrkoråd". En nyttig lärdom.

I en utskottspaus i det första utskott som jag var med i, mötte jag Monika Magnusson. Vi hade samma politiska värderingar och jag undrade, "Varför är du emot ett skiljande av kyrka-stat?" Hon svarade, "Det är min erfarenhet. Jag har sett hur svårt frikyrkorna har det i mitt hemlän och mitt stift". En nyttig kunskap att bära med sig.

Börje Henriksson, vars minnesruna vi kunde läsa i förra veckans Kyrkans tidning, var en inspiratör och agitator med en osviklig förmåga att samla människor av olika slag.

Marianne Kronbäck, som vid förra kyrkomötet motionerade om romerna, en grupp som inte får glömmas.

Stina Eliasson, som också tillhörde de som ogillade beslutet men hon sa så här när beslutet väl var fattat, "Jag är demokrat, jag respekterar beslutet. Jag ogillar det men ska försöka verka utifrån det". Sådana uttalanden stärker sammanhållningen i kyrkan.

Nu är vi samlade här, det nyvalda kyrkomötet, och jag tror att övriga grupp- ledare håller med Olle Burell som vid något tillfälle sa ungefär så här, "När jag kom ut i landet, då märkte jag hur viktiga och betydelsefulla många av kyrkomötesledamöterna är".

Jag ska nämna ett exempel bland många som jag har lärt känna, en som är med här, Leif Nilsson från Ytterhogdal. Han säger att Ytterhogdal är Sveriges geografiska mittpunkt. Ni kommer att märka att han inte ofta går upp i talarstolen, men han är ändå en av de mer inflytelserika ledamöterna för han lyssnar, analyserar, knyter kontakter och när andra pratar handlar han, för han är folkrörelsemänniskan. I Kyrkans tidning för några veckor sedan, ungefär samtidigt med landskampen mot Norge, då kunde man se sju biskopar sitta på hedersläktaren. Vem tror ni hade ordnat detta? Det var Leif Nilsson, för han jobbar inte bara aktivt i kyrkan utan även med politik och fotboll. När biskop Tuulikki för några veckor sedan visiterade församlingen ingick ett besök på division 4-matchen i programmet. I tidningen Härjedalen ser man henne på bild under pågående match med spelarna i bakgrunden. Reportaget handlade inte bara om matchen utan det gav istället en god bild av vad hon gjorde under de här fem dagarna, bl.a. stod det att hon ledde en välbesökt mässa på söndagen. Ett gott exempel på folkkyrka, kyrkan bland folket. Och efteråt positiva kommentarer. Ibland är Leif Nilsson i London för då är han ledare för ett av våra damfotbollslag U23, och då passade han på att värva tränare till klubben i Ytterhogdal, så träningen sker nu på engelska.

I kyrkomötet 1957 var så vitt jag kunnat finna bara två kvinnor ledamöter. Nu är könen nästan jämnt fördelade. Åldersspridningen är stor. Själv har jag tre barnbarn som är äldre än Jesper Eneroth, kyrkomötets nu yngste ledamot.

Nästan hälften av er är nyvalda. Jag vill lyckönska er och hoppas att ni kommer att trivas. Var inte rädda för att söka kontakter även utanför er egen nomineringsgrupp och med ledamöter från andra stift.

Jag inledde med att nämna Viktor Rydberg, som representant för de första kyrkomötesledamöterna, som skildrade brottningen mellan hedendom och

kristendom. Jag ska avsluta med ett citat från en av er som är ny i det här sammanhanget. Jag plockade fram ur bokhyllan en bok som heter *Varför är jag kristen?* och där hittar jag en av er. Ni kommer snart att märka vem det är. Jag citerar:

- Du har ett kors om halsen, betyder det något speciellt?
- Ja, det betyder att jag är kristen.
- Va?
- Kan man vara både ordförande i LO och kristen?

Det här är hämtat från ett samtal mellan mig och en journalist. Numera är frågorna ofta mer precisa. Hur vill du formulera din tro? Ber du varje dag?

För mig är Gud alltid närvarande. Han är en vardaglig samtalspartner. Jag för ofta en inre dialog med Gud, inte minst vid svåra tillfällen då jag känner osäkerhet men också när jag känner tacksamhet och glädje.

Jag har aldrig känt någon fientlighet mot min kristna tro, snarare ett slags vänlig nyfikenhet. Men i dagens samhälle har vi glömt att reflektera över den. Kanske är det därför det finns ett så stort intresse för andliga frågor.

Wanja Lundby-Wedin

Ledamöter och biskopar!

Under många år har kyrkomötet ägnat mycket tid och kraft åt organisationsfrågor. Jag hoppas att tiden nu är kommen för en annan huvudinriktning, arbete utifrån vad Wanja Lundby-Wedin och Antje Jackelén har uttryckt. Reflektion över den kristna tron och vad den betyder i vårt land. Tro och vetande, hur det ska formuleras. Antje Jackelén sa, då hon blivit vald, att hon hoppades att kyrkan skulle finna gudstjänstglädje. Gudstjänstordningar kan skifta, men hur hittar vi glädjen? Jag hoppas, för min del, att den här mandatperioden ska innebära startskottet till gudstjänstglädje och fördjupad reflektion. Är detta något som Wanja, Antje och kanske många fler kan väcka och inspirera oss med, då skulle jag för min del bli glad.

Vi är några stycken som har varit med på 31 kyrkomöten. För min del har jag alltid åkt hit med glädje och förväntan. Jag har känt det meningsfullt och jag hoppas att ni också kommer att uppleva meningsfullheten men också glädjen här, för ni, vi, alla vi som är här, har ett viktigt uppdrag.

Med det förklarar jag kyrkomötets valsammanträde för öppnat.

§ 2 Anförande av ärkebiskopen

ÄRKEBISKOP ANDERS WEJRYD:

Ordförande eller ålderspresident och ledamöter av det nya kyrkomötet! Torgny, du satte in oss i en tradition. Du satte in oss i ett sammanhang. En tradition tror många att det är sådant som var förr, att man kan gå och se traditioner på museum. Det är inte traditioner man ser på museum. Där ser man sådant som är plockat ur en tradition. En tradition är att man har med sig kunskap och erfarenheter och möter den tid, i vilken man lever, och låter kunskapen och erfarenheterna möta de utmaningar och frågor som nutiden ställer oss.

”Du sänder nya arbetare och förnyar din kyrka.” Ungefär så står det i alla våra vigningsritual, vare sig man vigs till biskop eller diakon eller präst. Kyrkan förnyas genom att nya människor går in och tar ansvar, men berättelserna är desamma. De ska vi arbeta med, så att de möter de utmaningar och den verklighet

som vi lever i. Sakramenten är desamma, och det är vanligt bröd och vin och det är vanligt vatten. De blir bärare av en Guds närvaro i den här tiden men också 1862 och långt innan dess, och som man brukade skriva på anslag förr, OHD, alltså om Herren dröjer i framtiden.

Vi är alla som medansvariga medarbetare i kyrkan insatta i en tradition. Av oss kan det krävas att vi lär oss sammanhanget. Av oss kan det krävas att vi lever i nutiden, att vi inte är rädda för att låta traditionen möta nutiden. Det är så kyrkan förnyas. En bit i det är säkert de beslut vi fattar här, men jag vet ju att nästan alla ni lever också i sammanhang där kyrkan möter enskilda människor direkt. Människor som nästan är kvar i sin vardag eller är helt kvar i sin vardag. Där gestaltas kyrkan, och den gestaltas tydligt i församlingarna. Där behöver vi ta vårt ansvar, men bejaka och vara stolta och tacksamma över sammanhanget vi står i. Ibland kan vi skratta åt de som gick före oss över det de tolkade som rätt. Men det kommer att finnas de som skrattar åt oss över vad vi tolkade som rätt, så vi behöver ha ödmjukhet och generositet men samtidigt frimodighet och tillit. Vi får det i det sammanhang vi är insatta som är ett nådens sammanhang. Det är så märkligt att Gud tror att Gud kan ha användning för oss fastän vi är de vi är. Att finnas i många sammanhang är ett rikt liv. Det är nödvändigt för kyrkan att ni finns i många sammanhang och tar er kristna identitet att vi tar vår kristna identitet på allvar och samtidigt tar på allvar att vi lever just nu och möter utmaningar just nu.

§ 3 Utdelande av Stefansmedaljen

ÄRKEBISKOP ANDERS WEJRYD:

Tre gånger tidigare under min tid som ärkebiskop och hittills är det ungefär sju och ett halvt år, det ska väl bli nästan åtta, har jag haft förmånen att få dela ut en lite ovanlig medalj. Det finns något som heter Stefansmedaljen, en medalj som ärkebiskopen kan dela ut till personer som han tycker har gjort något alldeles särskilt. Fyra gånger har jag gjort det, för det var en fjärde gång idag, nämligen till den nyss avgångne ordföranden i kyrkomötet, Gunnar Sibbmark. För mig har det inte handlat om att välja de som har varit allra, allra mest kvalificerade i det offentliga sammanhanget. För mig har det känts viktigt att markera människor som gör olika saker och bär vår kyrka, finns med sin identitet i olika sammanhang. Därför ska jag göra något som jag själv tycker känns ganska konstigt, jag ska dela ut Stefansmedaljen två gånger samma dag, så nu är jag uppe i fem Stefansmedaljer.

Jag ska dela ut Stefansmedaljen till en person som har funnits som en självklar kyrkomedarbetare, en pedagog, en missionär, en chef, en ordförande, en gudstjänstvärd, en prästfru. Allt det där har hon varit och jag skulle vilja be Hilda Lind att kliva fram.

Vem är Hilda Lind? Hon är allt det här som jag sa, en tidig församlingspedagog. Hilda fanns bakom bl.a. Den stora boken om kristen tro, som har betytt ganska mycket och faktiskt betyder en hel del fortfarande. Hilda Lind har lett Svenska Kyrkans Mission. Hilda Lind har faktiskt själv varit missionär. Hilda Lind har i olika perioder ryckt in och hanterat vårt institut i Jerusalem och kommer att göra en viktig insats där också i vår. Hilda Lind är pensionär. Hilda Lind kliver in och gör saker. Hilda Lind har varit ordförande i Sveriges kyrkliga kvinnoråd, tror jag, och hon är ordförande i det som efterföljde Sveriges kyrkliga kvinnoråd, Kvinnor i Svenska kyrkan. Hon är ordförande i Humanisterna, nej inte de ni trodde, utan förbundet Kristen humanism, för de ska inte få lägga beslag på det viktiga begreppet humanism. Sådant gör Hilda, för hon kliver in

därför att hon tror på det som vi står för i kyrkan, och hon tror på att Gud har lagt ner förmågor i människor. En pedagog ska bidra till att förlösa dem majeutiskt så att det kommer till liv. Så här står det i motiveringen till Hilda:

”Hilda Lind tilldelas Stefansmedaljen för sitt inbjudande och uthålliga arbete för mission, pedagogik, internationalisering och jämställdhet i Svenska kyrkan.”

Hilda, medaljen får du sätta på dig själv. När du har fått medaljen på plats ska du få en blomma också.

HILDA LIND:

Jag är överväldigad och omtumlad och i stor tacksamhet och glädje har jag bara ett enda ord att säga, tack!

§ 4 Upprop av valda ledamöter i kyrkomötet och anmälan av inkallade ersättare

[...]

ÅLDERSPRESIDENT TORGNY LARSSON:

Vi borde önska ett särskilt välkommen till representanterna för utlandsförsamlingarna. Det är första gången de på detta sättet är representerade. Välkomna! Hoppas ni kommer att trivas i det här sammanhanget.

§ 5 Regler för debatt i procedurfrågor samt för instämmande och reservationer

ÅLDERSPRESIDENT TORGNY LARSSON:

Nu ska vi besluta om regler för debatt vid procedurfrågor. De här debattreglerna har ni fått i ledamotsfacken. Jag ska läsa några valda delar som kan vara särskilt viktiga att tänka på. Jag vill be att ni alla så noga som möjligt läser de här. Det är bra om de sitter i ryggmargen.

§ 6 Val av kyrkomötets ordförande

SVEN-E KRAGH:

Kyrkomötet och biskopar! Vi vill föreslå som ordförande i kyrkomötet Karin Perers, Västerås stift.

§ 7 Val av kyrkomötets förste vice ordförande

OLLE BURELL:

Herr ordförande! Vi föreslår Levi Bergström, Luleå stift.

§ 8 Val av kyrkomötets andre vice ordförande

HANS-OLOF ANDRÉN:

Herr ordförande! Vi föreslår Carina Etander Rimborg, Göteborgs stift.

ÅLDERSPRESIDENT TORGNY LARSSON:

Då ska jag be att få överlämna ordförandeklubban till den nyvalda ordföranden att ta hand om ledningen av de fortsatta förhandlingarna.

Karin har under den gångna mandatperioden varit förste vice ordförande, så vi har redan sett henne i den här positionen. Hon är väl kvalificerad för det här uppdraget. Det är en glädje för mig att få överlämna klubban till dig. Jag vill samtidigt önska de andra två lycka till, Levi Bergström, som en gång i tiden faktiskt var vice ordförande, och Carina Etander Rimborg, som är ny i det här

sammanhanget men som jag har förstått är mycket väl kvalificerad. Båda könen är representerade, och även olika delar av landet är representerade, Götaland, Svealand och Norrland. Lycka till!

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Herr ålderspresident, ledamöter, biskopar och vänner i Svenska kyrkan! Varmt tack för det stora förtroende som ni nu anförtror oss tre. Vi är erfarna i kyrkomötet. Vi är var och en ny i den roll som vi tar emot. Det är talmansfunktionen som vi axlar, en roll i kyrkans eget parlament. Vi har att ta ansvar för delaktighet och demokrati, att varje ledamot ska komma till sin rätt. Det handlar förstås om formalia. Det handlar om att verka med kyrkoordningen och kyrkomötets egen arbetsordning som grund.

Det handlar också om att försöka främja ett klimat så gott och så öppet och så vänligt att var och en som har något på hjärtat vågar ta till orda, att vi kan föra kyrkomötet framåt också när det bränner till i sakfrågor för det kommer det att göra när vi är valda utifrån olika värderingsgrunder och i olika nomineringsgrupper.

Vi är ödmjuka inför det här förtroendet. Vi ser fram emot att samarbeta med er. Jag vill också tacka för det här förtroendet men också tacka Torgny Larsson för den här vackra inledningen av vårt valsammanträde. Det här är ju en ny tradition som nu sätts. Tack för den här mycket varma, kunskapsrika och bildande presentationen av kyrkomötets historia och tack för de starka orden om folkkyrkans betydelse i samtid och framtid.

Nu ska vi börja arbeta!

§ 9 Val av kyrkomötets sekreterare

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Vi ska välja kyrkomötets sekreterare. Här har ett förberedande arbete gjorts av tidigare presidium och förslaget är att kyrkomötets tidigare sekreterare omväljs. Förslaget är att Anders Lindberg väljs. Han har under många år arbetat i kyrkans kansliet som utbildningsdirektor, planeringschef, ekumenikchef och informationschef och han har också under en tid varit ställföreträdande generalsekreterare. Anders är präst med rötter i Lunds stift och han har, som jag nyss sa, varit kyrkomötets sekreterare under den gångna mandatperioden. Han har följt kyrkomötet utifrån sina olika roller under en 30-årig period. Jag lämnar ordet fritt i frågan.

§ 11 Val av valberedning

OLLE BURELL:

Fru ordförande! Det har uppdragits åt mig å alla nomineringsgruppers vägnar att framlägga ett samlat förslag till valberedning 2014–2017. Enligt kyrkomötets arbetsordning är det 15 ledamöter som ska väljas. De fördelas proportionellt och enligt praxis görs det utan valkarteller. För att undvika lottning på de två sista platserna har POSK avstått en plats, vilket uppskattas mycket, och därför löser det sig på följande sätt. Jag ska också nämna att MPSK överlåter sin plats till ÖKA.

[...]

Utöver detta, fru ordförande, föreslås kyrkomötet att anmoda valberedningen att adjungera en representant vardera för följande nomineringsgrupper: MPSK, FiSK samt ViSK.

[...]

§ 12 Meddelanden

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Grupperna kallar sina ledamöter till överläggningar i morgon kl 9 i respektive grupprum, såvida inte ni i era grupper har sagt någonting annat.

Kl 10.30 välkomnas vi alla här i plenisalen, särskilt alla nyvalda, till en introduktion som kyrkomötets sekreterare Anders Lindberg kommer att hålla, en god exposé över de utmaningar som vi nu delar.

Kl 11.30 fortsätter kyrkomötets gemensamma arbete i plenum och då är vi framme vid att förrätta ytterligare val.

Kyrkomötet

Valsammanträde 2013

Torsdagen den 21 november

§ 13 Meddelanden

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Varmt välkomna till det som är kyrkomötets seminarium, fördjupning i kyrkomötets egna uppdrag och arbetsformer. Det är en nestor inom kyrkomötet som talar, Anders Lindberg, och det är ju som vi vet vår alldeles omvalda sekreterare i kyrkomötet. Var och en är varmt välkommen och nu, Anders, rör du om oss.

[...]

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Vi ska alldeles strax samlas i andakt ledd av Sara Waldenfors. Jag vill först informera om praktiska ting. Valberedningen är på väg att avsluta sitt arbete och behöver justera sitt protokoll. För att det ska vara lätt för oss alla att följa med i det som är valberedningens förslag till kyrkomötet, kommer vi att efter inledning nu med andakt och viktiga meddelanden att ajournera sammanträdet. Det betyder att det blir lunch och ni kommer att så småningom få veta var vi återsamlas och hur det blir då, så att alla har den här medvetenheten med sig, så berättar jag det redan inledningsvis. Nu stillar vi oss och välkomnar Sara.

[...]

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

De ärenden som kyrkomötet har att besluta i idag är valärenden som förstås förutsätter valberedningens förberedelse. Valberedningen har avslutat sitt arbete. Protokollerna är justerat och mångfaldiga och kommer att finnas till oss alla. Det gör att vi i presidiet har beslutat att den lunch som är inplanerad får genomföras nu. Vi är ju också alla flexibla. Det betyder att vi alldeles strax efter några viktiga informationer ska ajournera arbetet.

Som meddelanden vill jag föra fram det här. Först kyrkomötets tack till Anders Lindberg för den här gedigna presentationen av uppdrag och möjligheter i kyrkomötet, en så värdefull grund för oss alla att ha.

Vi är alla välkomna att samlas för gruppfotoografering kl 13 på stora trappen till universitetshuset. Förhoppningen är att vi ska kunna komma som vi är, lite lätt klädda och bara vara ute en kort stund för den här gruppbilden. När gruppfotoet är taget vandrar vi rakt in här i plenisalen och sätter oss ned för att så snart som det bara är möjligt slå klubban i bordet och fortsätta det som är kyrkomötets ärendebehandling.

Några av grupperna har bokat gruppfotoografering som sker under lunchen. Kl 12.30 träffas MPSK ute på trappen. Kl 12.40 träffas POSK och 12.50 träffas centergruppen. Kl 13 träffas vi alla. Några grupper har bokat tid när vi riskerar att sammanträda. De grupperna är KR och möjligen SD. Ta personlig kontakt med fotografen för att hitta en lämplig tid. Det kanske går just nu när vi bryter för lunch. POSK väntar till septemberljuset, hälsar Carina här.

En god tradition i kyrkomötet är att ingen ska vara ofrivilligt ensam. När vi nu bryter för lunch, se er omkring i era stiftsbänkar eller kanske nomineringsgrupper

om någon av de nyvalda är lite ovan att söka sig ut till lunchrestaurang i Uppsala, så att ingen är ofrivilligt ensam.

Tack för den här stunden. Kyrkomötet ajournerar sitt arbete.

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Ärade ledamöter! Kyrkomötet återupptar sitt gemensamma arbete. Vi hade, som ni såg, behov av att samråda lite. Nu har vi också närmat oss det här magiska klockslaget som är utlagt på webben för vänner runt om i Sverige som följer kyrkomötet den vägen. På webben står att vi ska återuppta arbetet kl 13.20.

§ 14 Val till kyrkostyrelsen

ROGER HEDLUND:

Fru ordförande! Ärade ledamöter och alla andra som följer detta arbete! Jag representerar Sverigedemokraterna. När vi har suttit i valberedningen har vi framfört vårt önskemål att få en plats i kyrkostyrelsen, men vårt önskemål har tyvärr inte nått framgång. Man hade då kunnat göra i likhet med vad man gjorde i samband med val av valberedning att man skickar en anmodan till kyrkomötet att uppmana kyrkostyrelsen att adjungera de nomineringsgrupper som av egen kraft inte har kommit in i kyrkostyrelsen som ordinarie eller ersättare.

Vi väljer att inte lägga ett sådant yrkande. Däremot vill vi gärna poängtera i det här valet att vi hoppas att man i en framtida arbetsordning för kyrkostyrelsen också kan göra det möjligt att adjungera de nomineringsgrupper som idag och också i framtiden inte får en egen plats som ordinarie eller ersättare. Vi har från Sverigedemokraternas sida en sådan inställning att vi i kyrkan ska jobba för en samsyn på kyrkopolitiken, att vi ska slippa den här typen av blockpolitik som vi ser i många andra politiska sammanhang och att vi istället ska se till att jobba mot gemensamma mål där Svenska kyrkans bästa kan göras möjligt. Då tror vi också att det är viktigt att alla grupper finns med som väljarna har skickat in att representera i kyrkomötet. Det är ju viktigt att alla grupper också får den möjligheten att ta del av de ärenden som läggs på den nivån och att man inte bara finns med i kyrkomötet.

Det var de orden vi ville tillföra det här valet. Vi hoppas att man kanske kan få till en förändring framöver där alla grupper finns med på ett eller annat sätt i kyrkostyrelsen.

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Tack, Roger, vi noterar det som ett inlägg utan eget yrkande.

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Från ämbetssidan finns en nominering att till ersättare för ärkebiskopen välja Per Eckerdal.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 14

Meddelanden

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Först vill vi gratulera den nyvalda kyrkostyrelsen. Den nyvalda kyrkostyrelsen möts i nya konsistorierummet här i universitetshuset 15 minuter efter plenum.

Som en gåva till varje ledamot i kyrkomötet delas nu i facken ärkebiskopens nya andaktsbok, en gåva inför advent men också ett litet redskap för oss när vi på olika vis ska ge oss ut och tala.

Det finns förutsättningar för varje ledamot att bli fotograferad. Det har ett värde för presentationen på Svenska kyrkans webb. Det kan vara så också att kyrkokansliet blir kontaktat av tidningsredaktioner som önskar foton på oss. De som ännu inte har hunnit ta porträttbild är välkomna att göra det här ute i den stora hallen.

§ 22 Kyrkomötets valsammanträde avslutas

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Ledamöter, biskopar och övriga men främst nu ledamöter i kyrkomötet! Laget är nytt så snart en spelare är ny. Det är en klassisk sanning, och det gäller i idrott och det gäller i kyrkomötet.

Kyrkomötet är verkligen förnyat. 121 av 251 ledamöter är nyvalda, det är cirka 48 procent, och åldersspridningen är stor, nästan 60 år. Just nu är det just vi som har förutsättningar att genom arbete i Svenska kyrkans högsta beslutande organ stärka och utveckla Svenska kyrkan. Vi är på en och samma gång flera lag. Som parlament är vi direktvalt av närmare 700 000 människor, som bryr sig om Svenska kyrkan och de förväntar sig att vi på många sätt ska vara ett lag. Vi har enligt kyrkoordningen ett tydligt uppdrag, och vi har genom varje ledamots motionsrätt också skarpa möjligheter att skapa kyrkomötets egen agenda. Vi delar det stora allvaret, och vi delar det stora ansvaret. Var och en av oss är med och bär det. Vi är också var och en delar i lag inom kyrkomötet. Vi är delar av våra nomineringsgrupper, burna av gemensamma grundvärderingar, burna av gemensamma visioner. Även de lagen är förstås skarpt förnyade. Just i den gemenskapen har vi ett huvudansvar för att kyrkomötet inte stannar av och blir osynligt när vi inte är samlade här i Uppsala i utskottsarbeten och i plenum.

Det är ju så att kyrkomötet finns och kan leva hela året och inte minst genom nomineringsgrupperna. Enligt tidigare kyrkomötesbeslut här i veckan finns det en budget för var och en av nomineringsgrupperna. Den är tänkt att skapa förutsättningar för ett aktivt och rikt liv under hela året. Det gäller våra möten, det gäller resor, det gäller också plattformar som gör att vi på moderna vis kan kommunicera inte bara med varandra utan med en bred allmänhet. Ett sätt att se på nomineringsgruppens arbete kan vara att se att det är fyra år av möjligheter. Fyra år av lyhörd dialog med människor runt om i vårt vidsträckta land och fyra år av förkovran i sådant som gör att just vi blir det absolut bästa kyrkomötet just nu. Det handlar om kunskap och hängivenhet men förstås också om att förstå vår och kyrkans roll i samtid och framtid. Att se fyra år av utveckling och där allt inte nödvändigtvis måste lika varje år och det gäller både gruppens mötesform och ämnena för våra motioner. Ja, varje grupp äger ju förstås sin egen planering, men se möjligheterna.

Vi är också alla, även de nyvalda ledamöterna för utlandskyrkan, delaktiga i en stiftsgemenskap. Vi ska nog tänka på just er placering till nästkommande möte så att vi stärker den gemenskap som finns i just Visby stift. Var och en av oss hör till ett stift. I dialog med varandra som kyrkomötesledamöter och i dialog med vår respektive biskop har vi också ett ansvar att se och tolka kyrkans förutsättningar i församlingar och pastorat runt om i vårt land. Det är olika förutsättningar och därmed olika erfarenheter som här i kyrkomötet ska få lika villkor.

Kyrkomötet är ju mer än så. Vi som har varit med i kyrkomötet några år har en erfarenhet av att här skapas också nya lag. Här möts människor omkring

sakfrågor som berör, och det kan rentav vara så att nomineringsgrupper som på ytan ser ut att stå långt från varandra möter varandra i en samsyn om något som hjärtat klappar så starkt för. Här skapas också konstellationer som kan ha t.ex. med våra erfarenheter att göra, och ni, som är en generation yngre än vi som är så här gamla, delar ju absolut en hel del perspektiv som vi faktiskt inte riktigt är kunniga om. Kan tänka mig att det finns andra gemensamma nämnare som också skapar lag. Tänk på det, att kyrkomötet är inte förutsägbart. Kyrkomötet är inte en parallell till riksdagens blockpolitik. Se på varandra och se möjligheterna!

Till var och en av er, se också storheten i detta att vara vald som ledamot av Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Vi är var och en vald i förtroende, och vi kan bidra till en energi mellan kyrkomötet och många människor runt om vårt land, och vi kan bidra till, var och en, att göra kyrkomötet synligt genom våra egna berättelser, genom att vara lyssnande människor och genom att nu när vi kommer hem ta kontakt med våra lokala tidningar och våra regionala medier.

Det är november. När vi möts i september då är själva den fysiska spelplanen för kyrkomötet förnyad. Vi som var med på Anders Lindbergs seminarium på morgonen såg bilden på Uppsala Konsert & Kongress. Den här gamla ståtliga byggnaden ska renoveras, och det är ett projekt som kommer att ta sina modiga år. Det betyder att det blir förändringar för oss som har varit med förr. Det blir cirklar som rubbas och jag tänker så här att vi ska se det som en fördel.

Ja, det är november. Dagarna blir gråmelerat vackra och snart stundar advent och det nya kyrkoåret tar sin början. ”Nu är den stolta vår utsprungen, den vår de svaga kallar höst, nu blommar heden röd av ljungen, och stolt av liljor älvens bröst.” Det är förstås Erik Axel Karlfeldt, jag kommer ju från Folkärna, ett författarskap så stort att det tillerkändes Nobelpriset i litteratur. Men smaka gärna på orden, ”den vår som andra kallar höst”. Karlfeldt lär oss att vända på perspektiven. För oss som är skogsägare, och det är ju verkligen Svenska kyrkan, är frosten och markens tjäle en välsignelse. Då kan skogen brukas utan att marken skadas och hösten blir vår – möjligheternas tid. Låt oss se det så också för vår Svenska kyrka. När det verkligen gäller, när frosten nyper till och när stormar har blåst här i nordliga skogar eller bland medmänniskor på andra kontinenter, nu senast och inte minst på Filippinerna, när människor och samhällen skakas, då vänder sig många, många till vår kyrka. Då visar vi vår längtan, då söker vi tryggheten och då bekräftas den tro som nästan alla bär. Att det finns något större, att det finns något bortom det fysiskt förnimbara.

När ljusen nu ska tändas på våra köksbord och i kyrkorummen och när adventstidens och julens sånger ska klinga, då har kyrkan och den kristna tron en glädjens plats i många, många människors hjärtan. Låt oss ta tillvara de här mötena med människor som den Svenska kyrka vi är och låt oss tänka på det här, som inte minst biskopen därhemma i Västerås brukar predika, om det allmänna prästadömet, att vi alla faktiskt är med och är kyrka.

Kyrkomötet 2014–2017 har knappt börjat. Nu önskar jag å presidiets vägnar var och en av er allt, allt gott! Innan jag slår klubban i bordet och avslutar valsammanträdet ska vi dela en stund av ro med vår ärkebiskop.

[...]

Valsammanträdet är därmed avslutat.